

Slovenske ljudske pripovedi. Miti in legende. / Slovenian Folk narratives. Myths and Legends. Izbor in uvodna beseda: Zmago Šmitek. Izbor slikovnega gradiva in spremna beseda: Inga Miklavčič Brezigar. Izdala: Državna založba Slovenije, v sodelovanju z Goriškim muzejem Kromberk (zbirka Živo izročilo), 2006, 191 str.

Knjiga Slovenian Folk narratives. Myths and Legends. / Slovenske ljudske pripovedi. Miti in legende, čeprav natisnjena tako v slovenščini kot angleščini, je očitno v prvi vrsti namenjena tujcem. Predstavlja nekakšen reprezentativni izbor vsega, kar avtorji imenujejo »miti in legende«, na Slovenskem, in je kot taka primerna tudi za domače knjižne police. Prinaša najbolj znane ali najpomembnejše »mite«, pripovedi o bajnih bitjih, legende in druge povedke, ki jih najdemo na različnih koncih Slovenije, zlasti v zapisih s konca 19. in začetka 20. stoletja.

Uvod z naslovom Miti in legende v slovenskem izročilu, ki ga je napisal Zmago Šmitek (str. 4-21, v slovenščini in angleščini), na kratko prikaže strukturo knjige oz. odločitev za izbor posameznih zgodb ter predstavi nekatere slovenske »mite« in legende, najpomembnejša slovenska bajna bitja ter obenem še njihove bistvene karakteristike, funkcije, razširjenost in na nekaterih mestih paralele s folkloro drugih ljudstev. Vsi omenjeni motivi, osebe in zgodbe so bili že bolj natančno obdelani v njegovi knjigi Mitološko izročilo Slovencev (Študentska založba, Ljubljana 2004) in v seriji tematsko zastavljenih knjig z naslovom Zakladnica slovenskih ljudskih pripovedi, ki izhaja pri Didakti v Radovljici (uredniki Monika Kropelj, Roberto Dapit, Zmago Šmitek) in v okviru katere je Šmitek naredil izbor in napisal spremno besedilo že za več knjig, zato jih na tem mestu ni potrebno posebej predstavljati.

Knjiga je, kot se spodobi za reprezentativno darilo, tudi bogato opremljena s slikovnim gradivom – prikazom kmečkih skrinj. Izbor fotografij je naredila Inga Miklavčič-Brezigar, ki je prispevala tudi spremno besedo Skrinje v slovenski ljudski kulturi nekdaj in danes (str. 178-189, v slovenščini in angleščini), v kateri je prikazala vlogo skrinje v vsakdanjem in obrednem življenju ljudi, razvoj skrinje od prazgodovine do danes, upodobitve na skrinjah, tehnologijo njihove izdelave ter specifične skrinj po slovenskih pokrajinah.

Pred nami je, kratka, gotovo tiste vrste knjiga, ki jo bomo z veseljem podarili vsakomur, ki se zanima za slovensko »mitologijo«, obenem pa zapolnjuje tržno nišo, ki je doslej predstavljala veliko težavo pri odločitvi, kaj podariti kolegom iz tujine, ki se zanimajo za slovensko bajeslovje, a ne razumejo slovenskega jezika!

Mirjam Mencej